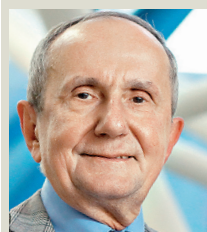

Gazele Biznesu 2016 trzymają się mocno

Polskie Gazele Biznesu pod wieloma względami różnią się od podobnych firm z innych krajów rozwiniętych. Co ważne, różnią się na plus.

W porównaniu z ubiegłorocznym rankingiem, 17. edycja uwzględniająca dane za rok 2015 pokazuje niewielką tendencję wzrostową. O 2 proc. wzrosła liczba firm uwzględnionych w zestawieniu (z 4304 do 4386). O tyleż wzrosło łączne zatrudnienie, natomiast sprzedaż zwiększyła się o 6 proc. W tej dziedzinie tendencje w Polsce nie odbiegają od zaobserwowanych w innych krajach wysoko rozwiniętych. Badacze amerykańscy twierdzą nawet, że kończy się era, w której o przyrostach sprzedaży i zatrudnienia decydowała nieliczna grupa Gazel, wyróżniająca się spektakularnymi sukcesami. Obecnie dystans dzielący firmy rozwijające się bardzo szybko i stosunkowo wolno uległ wyraźnemu spłaszczeniu.

PROF.
JERZY
CIEŚLIK

Dyrektor Centrum Przedsiębiorczości w Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie, gdzie specjalizuje się w problematyce przedsiębiorczości, innowacji i biznesu międzynarodowego. W latach 1990–03 był członkiem i prezesem zarządu Ernst & Young Polska. Jest autorem podręcznika „Przedsiębiorczość dla ambitnych. Jak uruchomić własny biznes” oraz monografii „Przedsiębiorczość, polityka, rozwój”, poświęconej makroekonomicznym skutkom przedsiębiorczości i polityce z nią związanej. Swoje poglądy prezentuje w licznych publikacjach prasowych, a także redagując autorski blog www.cieslik.edu.pl.

MGR
MARIUSZ
ŁOPACIŃSKI

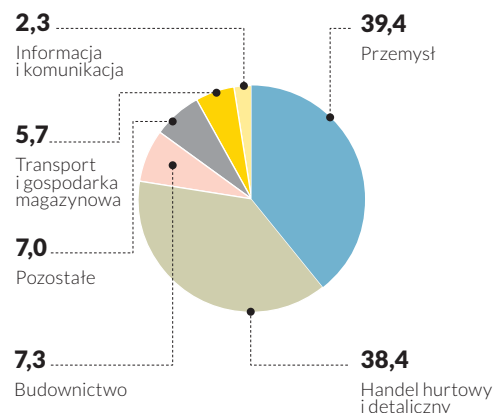
Pracownik Centrum Przedsiębiorczości i Biura Projektów Akademii Leona Koźmińskiego. Odpowiada za kontakty z biznesem i administracją oraz projekty wewnętrzne, związane ze zmianą organizacyjną a także zewnętrzne projekty doradcze. W latach 2005–07 koordynator europejskiego projektu Erasmus-OBSER realizowanego bezpośrednio na zlecenie Komisji Europejskiej. W latach 2013–14 koordynator projektu „Stołeczne Forum Przedsiębiorczości” realizowanego przez Akademię Leona Koźmińskiego przy współudziale m.st. Warszawy.

Struktura branżowa

Jeżeli przyjrzeć się strukturze branżowej rankingu, na szczególną uwagę zasługują dwie tendencje. Pierwsza to postępująca koncentracja firm uczestniczących w rankingu w dwóch gałęziach gospodarki – przemyśle oraz handlu. Co ciekawe, o ile w ubiegłych latach te dwie gałęzie szły niejako łeb w łeb, w tegorocznym rankingu przemysł wysunął się zdecydowanie na czoło. Gazele przemysłowe przeskoczyły handel zarówno jeśli chodzi o liczbę firm, jak i udział w sprzedaży, natomiast w przypadku zatrudnienia ich przewaga jest wręcz miażdżąca. Na Gazele przemysłowe przypada aż 57 proc. zatrudnienia wszystkich firm z rankingu, podczas gdy na firmy handlowe – tylko 20 proc. Jeżeli uwzględnić zmiany priorytetów polityki przemysłowej w Unii Europejskiej i w Polsce oraz nacisk na wspieranie procesu reindustrializacji, taka struktura specjalizacji polskich Gazel jest niewątpliwie bardzo korzystna.

Gazele według gałęzi gospodarki

► Liczba firm w proc.

Źródło: „PB”

GAZELE BIZNESU WOKÓŁ RANKINGÓW

Wielkość firm

Skąd się bierze tak znaczny i wciąż rosnący udział Gazel przemysłowych w rankingu „Pulsu Biznesu”? Wyjaśnienia należy szukać przede wszystkim w odmiennej strukturze według wielkości firm uczestniczących w nim. Warto tu przypomnieć ograniczenia formalne

uczestnictwa w rankingu, a więc minimalne przychody ze sprzedaży 3 mln zł, a maksymalne 200 mln zł w roku bazowym (2013). W tym przedziale plasują się przede wszystkim firmy małe i średnie, ograniczenia te nie eliminują firm mikro (do 9 zatrudnionych) czy dużych (250 i więcej zatrudnionych).

W całej zbiorowości Gazel firmy małe i średnie dominują, natomiast wśród Gazel przemysłowych proporcje są inne. Główną rolę odgrywają podmioty średnie i duże. Rola dużych firm przemysłowych jest szczególnie widoczna w zatrudnieniu. Przeciętne zatrudnienie dla wszystkich Gazel Biznesu to 90 osób, a dla przemysłowych 130.

TEGOROCZNE GAZELE W LICZBACH

Według klas wielkości	Liczba firm	Wartość sprzedaży (mld zł)	Przyrost wartości sprzedaży 2013-15 (mld zł)	Przeciętna sprzedaż (mln zł)	Liczba zatrudnionych (tys.)	Przeciętne zatrudnienie
Mikro	300	7,3	2,8	24,5	1767	6
Małe	1687	49,1	14,8	29,1	42 267	25
Średnie	1688	106,9	29,3	63,3	185 709	110
Duże	385	48,6	11,1	126,2	166 295	432
Brak danych	333	9,9	2,9	29,6	-	-
Razem	4 393	221,8	61,0	50,5	396 038	90

Legenda: Mikropodsiębiorstwa (1-9 osób), Małe (10-49 osób), Średnie (50-249 osób), Duże (250 i więcej osób)

Wiek

Ciekawostką rankingu polskich Gazel jest wciąż znacząca liczba firm zarejestrowanych przed wprowadzaniem zmian ustrojowych, oraz w ich trakcie, czyli przed 1991 r. Wielu właścicieli tych przedsiębiorstw rozpoczęło działalność w czasach PRL. Wspomniane firmy nadal stanowią około 12 proc. ogólnej liczby Gazel Biznesu, ale zatrudniają 17 proc. wszystkich pracowników. Jednak główna grupa to firmy założone w latach 90., a więc w okresie burzliwego rozkwitu polskiej przedsiębiorczości. W kolejnych latach rośnie liczba młodszych Gazel, powstałych po roku 2000. W 17. rankingu stanowią one już 44 proc. wszystkich uczestników. Młody wiek sprawia, że mają relatywnie mniejszy wkład do sprzedaży ogółem i zatrudnienia niż firmy starsze, ale jeśli chodzi o przyrost sprzedaży, radzą sobie zupełnie dobrze. Jeśli chodzi o Gazele przemysłowe, to ich struktura wiekowa nie odbiega w istotnie od struktury całej zbiorowości firm w rankingu.

Dynamika

W ciągu dwóch lat 2013-15 przeciętny wzrost sprzedaży Gazeli Biznesu wyniósł 27,5 proc., co przekłada się na średnioroczny wzrost w granicach 13 proc. W tej dziedzinie obserwujemy jednak duże zróżnicowanie. Stosując obowiązujące w systemie OECD/EUROSTAT standardy statystyczne dotyczące dynamiki wzrostu firm, dokonaliśmy podziału podmiotów uczestniczących w rankingu Gazel Biznesu na trzy kategorie:

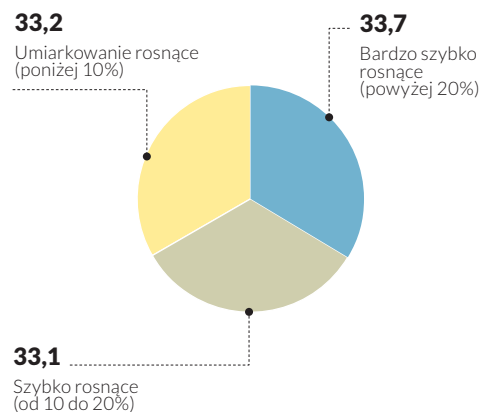
- bardzo szybko rosące
– średniorocznie ponad 20 proc.;
- szybko rosące
– średniorocznie w przedziale 10-20 proc.;
- umiarkowanie rosące
– do 10 proc. rocznie.

Okazuje się, że rozkład Gazel ze względu na dynamikę wzrostu jest bardzo zrównoważony, zarówno jeśli chodzi o liczbę firm w poszczególnych kategoriach, jak i ich udział w sprzedaży i zatrudnieniu. Zgodnie z oczekiwaniami bardzo szybko rosące Gazele mają nieproporcjonalnie duży udział w przyroście sprzedaży.

Dużym zaskoczeniem jest to, że Gazele przemysłowe nie odbiegają od średniej, jeśli chodzi o dynamikę wzrostu. Mają one relatywnie duży udział w grupie firm zwiększających średniorocznie sprzedaż o ponad 20 proc. Wynosi on 35 proc. wobec średniej – 33,7 proc. Zaskoczenie wynika z tego, że w świetle badań prowadzonych w wielu krajach Gazelom przemysłowym bardzo trudno jest dotrzymać kroku w tej dziedzinie wobec podmiotów działającym w usługach (zwłaszcza high-tech) czy firm handlowych. Czyżby polskie Gazele przemysłowe znalazły receptę na przyspieszony wzrost, nieznaną podobnym firmom w innych krajach? Kwestia ta z pewnością wymaga pogłębionej analizy.

Gazele według tempa wzrostu

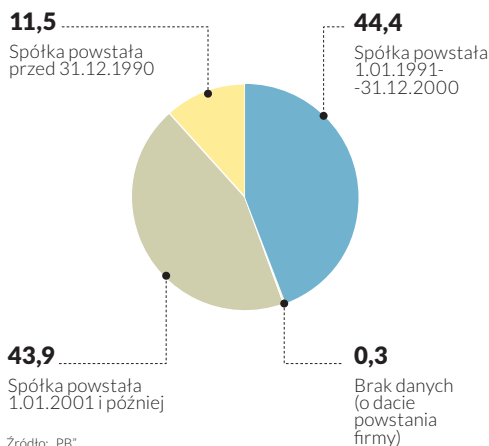
► Średnioroczny wzrost w 2015 r., w proc.

Źródło: „PB”

Gazele według wieku

► Liczba firm w proc.

Źródło: „PB”

Czas na korekty?

Siedemnaście edycji rankingu to olbrzymi dorobek i pokaźny zbiór danych. Jednolite zasady tworzenia rankingu na przestrzeni kilkunastu lat to atut tego przedsięwzięcia. Ale życie idzie naprzód i pewne zmiany wydają się potrzebne.

Pierwsza to wydłużenie o rok okresu pomiaru dynamiki wzrostu. Przemawia za tym fakt, że w 2007 r. wprowadzony został standard pomiaru dynamiki Gazel w systemie statystycznym OECD/EUROSTAT, oparty na okresie trzyletnim. Co równie istotne, amerykański ranking Gazel „Inc. 5000” wkroczył w roku 2015 do Europy, organizując zestawienie „Inc. Europe 5000”. Stosuje 3-letni okres pomiaru i choćby dla ułatwienia benchmarkingu warto rozważyć wydłużenie okresu referencyjnego.

Druga rekomendacja wynika z silnej i rosnącej pozycji Gazel przemysłowych w rankingu „PB”. To niewątpliwie enowenem w skali światowej i warto tę specyfikę podkreślać. Jednym z rozwiązań byłoby stworzenie dla nich oddzielnego podrankingu.